

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 299/09-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť O. H., zastúpenej starostom V. K., a MUDr. M. S., C., vo veci namietaného porušenia čl. 27 ods. 1, čl. 30 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Sžo 224/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. H. a MUDr. M. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2009 a 17. júla 2009 doručená sťažnosť O. H., zastúpenej starostom V. K., a MUDr. M. S., C. (ďalej aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia čl. 27 ods. 1, čl. 30 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 2 Sžo 224/2008. Spoločná sťažnosť sťažovateľov bola v rovnakom znení odovzdaná na poštovú prepravu dvakrát. Prvýkrát sa tak stalo 13. júla 2009, pričom na sťažnosti

doručenej ústavnému súdu 15. júla 2009 je vlastnoručne podpísaný iba MUDr. M. S. Druhýkrát bola sťažnosť odovzdaná na poštovú prepravu 14. júla 2009. Toto podanie bolo ústavnému súdu doručené 17. júla 2009, pričom podanie je vlastnoručne podpísané MUDr. M. S., ako aj starostom O. H. V. K.

Zo sťažnosti a z pripojeného uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 224/2008 z 22. apríla 2009 vyplýva, že rozhodnutím Obvodného úradu v Č. (ďalej len „obvodný úrad“) sp. zn. 96/00917-001/OL-17 z 29. marca 1996 došlo k vymedzeniu zdravotníckeho obvodu pre praktickú lekárku pre dospelých MUDr. I. J., do ktorého patrila aj O. H., a to podľa ustanovenia § 76 ods. 2 písm. c) zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Toto rozhodnutie, proti ktorému nebolo podané odvolanie, nadobudlo právoplatnosť. Sťažovatelia podali Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) žalobu o preskúmanie uvedeného právoplatného rozhodnutia v rámci správneho súdnictva. Požadovali pritom zrušenie rozhodnutia obvodného úradu. Okresný súd uznesením č. k. 12 C 603/1999-19 z 23. februára 2007 vec postúpil Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu vecnej príslušnosti. Uznesením krajského súdu č. k. 21 S 60/2007-59 z 24. júla 2008 bolo podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku konanie zastavené z dôvodu, že žaloba smerovala proti rozhodnutiu, ktoré nemohlo byť predmetom preskúmania správnym súdom, pretože sťažovatelia v správnom konaní nevyužili riadny opravný prostriedok a žaloba bola podaná na preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia, ktoré v prvom stupni vydal obvodný úrad. Proti uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom uviedli, že rozhodnutie obvodného úradu nebolo O. H. doručené, a preto táto ani nemala možnosť podať proti nemu odvolanie, pričom krajský súd túto okolnosť nevzal do úvahy. Namietali tiež, že krajský súd rozhodol bez pojednávania a bez vykonania dokazovania. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 224/2008 z 22. apríla 2009 bolo uznesenie krajského súdu potvrdené, pričom účastníkom nebola náhrada trov konania priznaná. Podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia správne konštatoval, že sťažovatelia sa domáhali preskúmania právoplatného prvostupňového rozhodnutia orgánu štátnej správy, proti ktorému bolo možné podať odvolanie, bez toho, aby takéto odvolanie podali, čo zakladá neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Dôvody uznesenia krajského súdu treba

preto považovať za správne. K týmto dôvodom je však potrebné uviesť, že rozhodnutie obvodného úradu, ktoré sťažovatelia žalobou napadli, nie je takým rozhodnutím, ktorým by správny orgán rozhodoval o právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sťažovateľov alebo ktorým by mohli byť sťažovatelia vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutí. Napadnuté rozhodnutie obvodného úradu, ktorý v čase vydania rozhodnutia vykonával miestnu štátnu správu na úseku zdravotníctva, totiž vymedzilo zdravotnícky obvod pre praktickú lekárku pre dospelých, a teda týmto rozhodnutím práva a povinnosti sťažovateľov ostali nezmenené. Z tohto dôvodu sťažovatelia ani nemohli byť účastníkmi konania, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie obvodného úradu, a tento im nebol povinný svoje rozhodnutie o vymedzení zdravotníckeho obvodu doručiť. Z týchto dôvodov sťažovatelia nie sú oprávnenými osobami na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a ich námietky, podľa ktorých krajský súd rozhodol bez pojednávania a vykonaného dokazovania, sú s poukazom na ustanovenia § 250d až § 250j Občianskeho súdneho poriadku právne bezvýznamné.

Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľom podľa ich vlastného tvrdenia doručené 14. mája 2009.

Podľa presvedčenia sťažovateľov uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených článkov ústavy. V súvislosti s argumentáciou najvyššieho súdu, podľa ktorej rozhodnutím obvodného úradu nedošlo k zásahu do práv sťažovateľov, sťažovatelia uvádzajú, že vo vzťahu k O. H. bol porušený čl. 40 ústavy zaručujúci plnohodnotnosť zdravotnej starostlivosti. Pokiaľ ide o argument, podľa ktorého sťažovatelia nemali byť účastníkmi konania, oponujú mu tým, že O. H. mala byť účastníčkou konania z dôvodu, že je vlastníčkou (prenajímateľkou) praktickej ambulancie v obci (porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy). Ďalej, čo sa týka argumentu, že obvodný úrad nebol povinný doručiť sťažovateľom rozhodnutie, sťažovatelia uvádzajú, že O. H. mal obvodný úrad doručiť rozhodnutie zo zákona. Nesplnenie tejto povinnosti bolo porušením čl. 46 ods. 3 ústavy. Napokon v súvislosti so záverom, že sťažovatelia nie sú oprávnenými osobami na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia obvodného úradu, sťažovatelia uvádzajú, že štátne

orgány počnúc obvodným úradom a Krajským úradom v Ž., ďalej okresný súd a krajský súd až po najvyšší súd postupovali v rozpore so zákonom č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“), porušili ustanovenie § 158 Trestného zákona, a tým aj čl. 27 ods. 1, čl. 30 ods. 1, čl. 40 a čl. 46 ods. 3 ústavy.

Podanú sťažnosť advokát detailne doplní k spisovej značke konania na ústavnom súde.

Sťažovatelia žiadajú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Sžo 224/2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom môže sa stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Krajský súd, ale ani najvyšší súd nepovažovali za možné meritórne sa zaoberať podanou žalobou sťažovateľov, pričom konanie o žalobe zastavili.

Krajský súd vychádzal z toho, že predmetom konania o preskúmanie právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku môžu byť iba také právoplatné rozhodnutia, vo vzťahu voči ktorým došlo k vyčerpaniu riadnych opravných prostriedkov (§ 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), čo v danom prípade nebolo splnené, lebo sťažovatelia odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu obvodného úradu nepodali, a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť bez preskúmania v odvolacom konaní.

Najvyšší súd síce v zásade s uvedeným názorom krajského súdu súhlasil, avšak v reakcii na odvoláciu námietku sťažovateľov, podľa ktorej v správnom konaní odvolanie proti rozhodnutiu obvodného úradu nemohli podať, keďže im nikdy doručené nebolo, zdôraznil, že rozhodnutie sťažovateľom ani nemalo byť doručené, lebo predmet konania a obsah rozhodnutia sa netýkal právom chránených záujmov či povinností sťažovateľov, ktorí nemohli byť týmto rozhodnutím priamo dotknutí vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach. Preto sťažovatelia nemali byť ani účastníkmi správneho konania a nie sú ani aktívne legitimovaní podať žalobu o preskúmanie právoplatného rozhodnutia vydaného v konaní, v ktorom neboli a nemali byť účastníkmi.

Z pohľadu ústavného súdu treba uviesť, že argumentácia najvyššieho súdu je úplná a presvedčivá. V žiadnom prípade ju nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú.

Tvrdenia sťažovateľov, že O. H. je vlastníčkou (prenajímateľkou) ambulancie v obci a postupom správnych orgánov a všeobecných súdov došlo k porušeniu zákona o zodpovednosti štátu a Trestného zákona, sú celkom nekonkrétne a v kontexte danej veci nepresvedčivé. Navyše, už na prvý pohľad je zrejmé, že vytýkané skutočnosti nemôžu byť porušením označených článkov ústavy, keďže tieto *ratione materiae* upravujú odlišné vzťahy.

Navyše treba dodať, že v sťažnosti absentuje akákoľvek argumentácia v súvislosti s MUDr. M. S., pretože všetky argumenty sa sústreďujú smerom k O. H.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. septembra 2009